

STADSREVISIONEN
www.stockholm.se/revision

Nr 17
Mars 2013
Dnr 3516-37/2013

Årsrapport 2012

HÄGERSTEN-LILJEHOLMENS STADSDELSNÄMND

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Större fördjupade granskningar som sker under året publiceras löpande som ”revisionsrapporter”.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN

Revisionskontoret

www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 D, 1 tr

Postadress: 105 35 Stockholm

Telefon: 08-508 29 000

Fax: 08-508 29 399

STADSREVISIONEN

SID 1 (1)
DNR 3516-37/2013
2013-03-13

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd

Revisorerna för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2012. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och återopar revisionskontorets årsrapport för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2013-06-30.

Stockholm den 13 mars 2013

På revisorernas vägnar

Bosse Ringholm
Ordförande

Karin Meding
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedömer revisionskontoret att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Nämnden har under år 2012 uppnått alla kommunfullmäktiges verksamhetsmål utom verksamhetsmålet "Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas", där årsmålet inte helt har nåtts för indikatorerna andel förskollärare, antal barn per anställd samt andel föräldrar som i förskoleundersökningen är nöjda med sina barns miljö och lärande.

Nämnden har bedrivit sin verksamhet inom tilldelad budget och uppvisar efter resultatöverföringar ett nettoöverskott om 0,1 mnkr.

Intern kontroll

Revisionskontoret bedömer att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Bedömningen grundas på de granskningar som revisionen har genomfört under året, att nämnden har tydliga styrdokument, att nämnden arbetar tillfredsställande med uppföljning av verksamheten och att nämnden snabbt vidtar åtgärder vid behov.

Nämnden har ett aktuellt system för intern kontroll som ansluter till stadens riktlinjer för nämndernas internkontrollarbete.

Prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god under året. Skillnaden mellan det beräknade utfallet i tertialrapport 2 och bokslutet är endast 0,2 %.

Bokslut och räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Rapportförteckning

Årsrapport 2012 för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd (nr 17 mars 2013)

Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas (nr 4 september 2012)

Tryggheten i stadens parker (nr 6 oktober 2012)

Innehåll	Sid
I Årets granskning	I
2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	I
2.1 Ekonomiskt resultat	2
2.2 Verksamhetens resultat.....	3
3 Intern kontroll	6
4 Bokslut och räkenskaper	10

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Revisionskontorets bedömningskriterier
<i>Bilaga 2</i>	Revisionsrapporter under perioden april 2012 - mars 2013

I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds verksamhet avseende år 2012.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Ansvarig för granskningen av nämndens verksamhet har varit Karin Meding vid revisionskontoret.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2012 - mars 2013 redovisas i *bilaga 2*.

2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Sammantaget bedöms att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämnden har klarat sin verksamhet inom tilldelad budget och har uppnått alla fullmäktiges verksamhetsmål utom det för förskoleverksamheten som inte helt har uppnåtts. Dock har samtliga av nämndens egna mål för förskoleverksamheten uppnåtts.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2012:

		B o k s l u t 2 0 1 2			Budget- avvikelse 2011
Mnkr	Budget 2012	Utfall	Avvikelse		
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1803,1	1812,1	-9,0	0,5 %	-11,8
Intäkter	222,2	232,2	10,0	4,5 %	9,6
Verksamhetens nettokostnader	1580,9	1579,9	1,0	0,1 %	-2,2
Avskrivningar	2,7	2,6	0,1	3,7 %	0,1
Internräntor	1,5	1,4	0,1	6,7 %	0,3
Driftbudgetens nettokostnader	1585,1	1583,9	1,2	0,1%	-1,8
Justerat netto, efter resultatöverföringar		1585,0	0,1	0,0%	0,1
Investeringsplan					
Utgifter	16,6	15,0	1,6	9,6 %	-1,7
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,7
Nettoutgifter	16,6	15,0	1,6	9,6 %	-1,0

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall efter resultatöverföring avviker med 0,1 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

De största avvikelserna finns inom verksamhetsområdena äldreomsorg (-10 mnkr) och individ- och familjeomsorg (-8,4 mnkr) och övrig verksamhet (+13 mnkr).

Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna inom *äldreomsorgen* på ökade kostnader och minskade intäkter pga att efterfrågan på servicehus har minskat, att behovet av vård- och omsorgsboende har ökat kraftigt under andra halvåret, samt att antalet äldre med hemtjänst har ökat och dessutom med högre behov av omsorg, vilket kräver dubbelbemanning.

Inom *individ- och familjeomsorgen* beror underskottet främst på fler LVM-placeringar, att fler unga mellan 20 och 25 år varit placerade på HVB-hem med behandling, och kostnader för olika boendeformer för hemlösa.

Överskottet inom *övrig verksamhet* beror på att nämnden avsatt 18 mnkr till en förvaltningsgemensam buffert och för omstruktureringskostnader, men har endast behövt använda 5 mnkr.

Nämnden har förklarat avvikelsen på ett tillfredsställande sätt.

Resultatenheternas samlade nettoresultat för året är ett överskott om 1,1 mnkr (förskolor (-0,6 mnkr), social omsorg (+2,1 mnkr) och äldreomsorg (-0,4 mnkr). Från 1 oktober har resultatenheter inom förskoleverksamheten lagts samman och är nu fyra, mot tidigare elva.

2.2 Verksamhetens resultat

Mål

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2012 har uppnått kommunfullmäktiges mål för verksamheten.

Dock finns ett verksamhetsmål, "Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas", där årsmålet för indikatorerna inte helt har uppnåtts. Årets utfall för andelen förskollärare av antal anställda blev 40 % medan målet var 44 %. En bidragande orsak till att målet inte nåtts är nämndens utbyggnad av förskoleplatser (225 fler inskrivna barn än vid föregående årsskifte) och att det råder stor brist på förskollärare. Även utfallen för indikatorerna antalet barn per anställd och andel nöjda föräldrar avseende trygghet och säker miljö resp. utveckling och lärande, ligger under nämndens fastställda årsmål. Dock har samtliga av nämndens egna mål för förskoleverksamheten uppnåtts.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Ej verkställda gynnande beslut

Nämnden hade vid årsskiftet fem gynnande SoL-beslut, varav ett inom omsorg om personer med funktionsnedsättning som gäller dagverksamhet och fyra inom äldreomsorgen som gäller boende. Besluten har inte kunnat verkställas på grund av att personerna har tackat nej. Dessutom finns sju LSS-beslut varav två gäller avlösarservice i hemmet, tre beslut gäller bostad, ett gäller daglig verksamhet och ett gäller ledsagarservice. I samtliga fall utom de två sistnämnda har personerna tackat nej. I de två sistnämnda fallen har nämnden anmält avbrott i verkställigheten då den ene inte vill delta i daglig verksamhet och den andre har inte gått att nå.

Ej verkställda domar

Av de nämndbeslut som överklagats till kammarrätt/förvaltningsrätt har 43 domar meddelats som gått nämndens beslut emot. Nämnden har verkställt samtliga.

Anmälningar enligt Lex Sarah och Lex Maria

Tio Lex Sarah-rapporter har inkommit till nämnden vilka har utretts och åtgärdats. En av rapporterna har nämnden anmält vidare till Socialstyrelsen.

Under året har nämnden behandlat en händelse som anmälades till nämnden från ett äldreboende som drivs på entreprenad. Nämnden beslöt att göra en Lex Maria-anmälan till Socialstyrelsen.

Barnomsorgsgarantin

Nämnden har klarat barnomsorgsgarantin under årets alla månader.

Stadens inspektioner

Funktionshindersinspektörerna har granskat boendestödet för socialpsykiatri och neuropsykiatriks målgrupper i Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen, Skarpnäck och Spånga-Tensta. Syftet med granskningen har varit att undersöka om brukarna är nöjda med sitt boendestöd och om insatsen kan anses hålla god kvalitet. Inspektörerna påpekade bland annat att dokumentationen av utredningar och beställningar inom boendestödet behöver bli bättre. I vissa fall saknades uppgift om det finns barn, om utredning och beslut har skickats, vilka egna önskemål och vilka hjälpmedel de boende har. Vissa genomförandeplaner var inaktuella.

Revisionskontoret kan konstatera att nämnden redan har förbättrat dokumentationen i vissa delar, och att nämnden under 2013 kommer att göra uppföljningar av dokumentationen.

Socialtjänstinspektörerna har granskat ekonomiskt bistånd i Hägersten-Liljeholmen, Älvsjö och Enheten för hemlösa. Granskningen har visat på vissa utvecklingsbehov. De områden som identifierats för Hägersten-Liljeholmen, och där nämnden kommer att vidta åtgärder, är bland annat att det av dokumentationen mer tydligt ska framgå den enskildes delaktighet och helhetssituation samt att barnperspektivet behöver tydligare uppmärksamma barnet och dess enskilda situation.

Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsen och nämnderna i sin styrning och uppföljning av verksamheterna har beaktat barnkonventionen och den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter på ett tillfredsställande sätt (rapport 2012:4). Granskningen har omfattat kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden och socialnämnden samt stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen.

Granskningen har visat att det saknas en tydlig struktur för hur arbetet med barnkonventionen och barnets rättigheter ska bedrivas och följas upp i staden. Det finns inget generellt beslut om barnkonventionen och barnets rättigheter och det finns ingen tydlig styrning via stadens budget.

Inom stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen sker det ett aktivt arbete för att tillvarata barnets rättigheter i beslut och åtgärder inom såväl socialtjänsten, förskolan och samhällsplaneringen. Det görs uppföljningar av barnperspektivet och barnets rättigheter på olika sätt inom socialtjänsten, förskolan och samhällsplaneringen.

Stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen har i huvudsak en tillfredsställande styrning och uppföljning av barnperspektivet och barnets rättigheter samtidigt som granskningen visar att det finns utvecklingsområden.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har den 22 november 2012 lämnat ett yttrande över rapporten. Av yttrandet framgår att inför planeringen av verksamheten under det kommande året arbetar förvaltningen med hur hela nämndens mål och indikatorer på ett bättre sätt kan kopplas till barnkonventionen och barnets rättigheter. Nämnden återkommer i verksamhetsplan 2013 för hur arbetet kan utvecklas ytterligare.

Tryggheten i stadens parker

Revisionskontoret har genomfört en granskning av om stadsdelsnämnderna och trafik- och renhållningsnämnden arbetar på ett tillfredsställande sätt med trygghetsskapande åtgärder när det gäller stadens parker (rapport 2012:6). Granskningen har omfattat trafik- och renhållningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm, Södermalm och Hägersten-Liljeholmen.

Revisionskontoret bedömning är att Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd i huvudsak har en tydlig styrning, kontroll och uppföljning av trygghetsarbetet i parkerna. De större parker som revisionskontoret har besökt upplevs som

städade och välskötta. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och ett fungerande samarbete i trygghetsarbetet med trafik- och renhållningsnämnden.

Nämnden arbetar systematiskt med att öka tryggheten i stadsdelens parker och stråk bl.a. genom samverkan i lokalt Brå. Dock bör de brister som identifierats vid trygghetsvandringarna sammanställas i ett åtgärdsprogram och följas upp. Vidare bör en mer systematisk kartläggning och riskanalys ligga till grund för trygghetsvandringarna. Val av områden som ska besökas bör baseras på statistik från Trafik Stockholm, trygghetsmätningarnas resultat nedbrutet på områdesnivå samt tillgänglig brottsstatistik från polismyndigheten.

Nämnden har 13 december 2012 yttrat sig över rapporten. Nämnden noterar med tillfredsställelse att stadsrevisionen finner att arbetet huvudsakligen har en tydlig styrning, kontroll och uppföljning. De brister som revisionsrapporten påvisar blir en hjälp för att ytterligare förbättra trygghetsarbetet.

3 Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och medarbetare. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

Sammanfattningsvis bedöms att nämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Bedömningen grundas på de granskningar som revisionen har genomfört under året, nämndens styrdokument, hur nämnden arbetar med uppföljning av verksamheten och att nämnden snabbt vidtar åtgärder vid behov.

Nämndens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2012 och bedömer att nämndens egna mål ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. Nämndens verksamhetsplan är ett tydligt styrdokument.

Nämndens delegationsordning är ett annat tydligt dokument som anger formalia kring beslut och återrapportering till nämnden, och där framgår vilka ärenden nämnden har delegerat och till vilken tjänstemannanivå i organisationen beslut får fattas. I förekommande fall finns hänvisning till lagrum. Med anledning av

förändringar i lagstiftningen mm. uppdateras dokumentet löpande, senast i maj 2012.

Med anledning av Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd i januari 2012 om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten, hälso- och sjukvård och stöd och service till personer med funktionsnedsättning, antog stadsdelsnämnden i december förvaltningens förslag till uppdatering av det befintliga ledningssystemet för kvalitetsarbetet.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året:

Mnkr	Tertial- rapport 1 2012	Tertial- rapport 2 2012	Bokslut 2012	Avvikelse T2 – bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	1802,2	1824,8	1812,1	12,7	0,7 %
Intäkter	222,1	246,1	232,2	-13,9	5,6 %
Verksamhetens nettokostnader	1580,1	1578,7	1579,9	-1,2	0,1 %
Avskrivningar	2,5	2,7	2,6	0,1	3,7 %
Internräntor	1,5	1,5	1,4	0,1	6,7 %
Driftbudgetens nettokostnader	1584,1	1582,9	1583,9	1,0	0,1 %
Justerat netto, efter resultatöverföringar	1581,7	1580,9	1585,0	-4,1	0,2 %
Investeringsplan					
Utgifter	16,6	15,9	15,0	0,9	5,7 %
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Nettoutgifter	16,6	15,9	15,0	0,9	5,7 %

Sammanställningen visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god under året. Skillnaden mellan det beräknade utfallet i tertialrapport 2 och bokslutet är endast 0,2 %.

Nämnden har genomfört uppföljning av verksamhet som drivs i egen regi och verksamhet som drivs på entreprenad. På uppdrag av äldre- och våldshälsö- och sjukvårdsnämnden genomför stadsdelsnämnden också verksamhetsuppföljning av de privata utförare som bedriver hemtjänst och vård- och omsorgsboenden inom stadsdelsnämndens geografiska område. Stadsdelsnämnden har gjort oanmälda verksamhets- och

avtalsuppföljningar dag- kvälls- och nattetid vid två entreprenaddrivna vård- och omsorgsboenden. Inom egenregiverksamheten kunde konstateras att dokumentationen behöver bli bättre när det gäller genomförandeplaner och löpande social dokumentation.

Nämndens medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) har genomfört kontroller och tagit fram regler för nämndens medicinska ansvar i de särskilda boendena.

Nämndens system för intern kontroll

Nämnden har ett aktuellt system för intern kontroll. Systemet ansluter till stadens riktlinjer för nämndernas internkontrollarbete. Alla nämndens enheter är involverade i arbetet med att identifiera risker i sina verksamheter. Utifrån risk- och väsentlighetsanalys i väsentliga processer och måluppfyllelse för indikatorer väljer nämnden till internkontrollplanen ut ett antal områden som granskas särskilt under året.

Utöver internkontrollplanen har nämndens administrativa avdelning och personalfunktion även genomfört internkontroll vid sex enheter av alla rutiner inkl. arbetsmiljöarbetet.

Alla kontroller protokollförs och av dem framgår resultatet av kontrollerna. Protokollen finns samlade hos budget- och ILS-samordnaren. I verksamhetsberättelsen finns väl dokumenterade redogörelser för samtliga kontroller som genomförts. Utifrån dessa bedömer revisionskontoret att förvaltningens rutiner fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt för att säkra att den fungerar.

Överföring av känslig information

Revisionskontoret har granskat om Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd och dess sociala delegation har en korrekt hantering av e-post till och från ledamöterna. Stadens revisorer har tidigare särskilt framhållit att JO:s uttalande angående hanteringen av elektronisk post ställd till ledamöter är av särskilt intresse och bör beaktas av kommunstyrelsen och stadens nämnder (rapport 2010:7). Granskningen har avgränsats till ordförande och vice ordförande i nämnden och sociala delegationen.

Resultatet av granskningen visar att ordförande/vice ordförande i nämnden har en e-postadress knuten till staden, dvs. adress med ändelsen stockholm.se. Inom den sociala delegationen har varken ordförande/vice ordförande en till staden

knuten e-postadress. Nämndens och sociala delegationens ledamöters e-post-adresser är tillgängliga på stadens hemsida.

Förvaltningen skickar inte känslig information (känsliga personuppgifter eller sekretessbelagda uppgifter) med e-post till ledamöterna.

Om ordförande/vice ordförande i nämnden/sociala delegationen tar emot e-post som innehåller känsliga personuppgifter eller sekretess tas den ut på papper för vidarebefordran till förvaltningen för diarieföring. Granskningen visar att det finns dokumenterade rutiner för denna hantering. Nämndens ledamöter har fått information/utbildning om hur e-post ska hanteras vid ny mandatperiod.

Det förekommer att ledamöterna i nämnden och sociala delegationen får e-post som överförs till förvaltningen. Om e-posten innehåller sekretessbelagd information är kravet på diareföring enligt lagstiftningen ovillkorlig. Det är samtidigt inte tillåtet att vidarebefordra sådan e-post till förvaltningen för diareföring, såvida inte e-posten vidarebefordras krypterat. Granskningen har visat att krypteringsskydd saknas, såvida inte stadens e-postadress används. Risk finns att sekretessbelagd information inte hanteras på ett säkert sätt.

Revisionskontoret bedömer att det är angeläget att ordförande och vice ordförande i den sociala delegationen alltid använder en e-postadress som är knuten till staden i sina kontakter med medborgarna i rollen som nämndledamot. När det gäller övriga nämndledamöter bör även de använda en e-postadress som är knuten till staden.

Lönehantering

Med hjälp av konsult har en granskning av nämndens lönehantering genomförts. Syftet med granskningen har varit att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig samt att bedöma om uppgifterna i löneredovisningen är aktuella, fullständiga och rättvisande.

Nämnden använder stadens riktlinjer för intern kontroll i lönehanteringen men har inte utarbetat någon egen nämndanpassad rutin. Löpande kontroller görs månatligen av ansvarig chef/arbetsledare av personalförteckning, lönelista och övertidsjournal m.m. Den centrala förvaltningen gör stickprovsvisa kontroller vid cirka en tredjedel av enheterna i verksamheterna för att säkerställa att dessa kontroller är genomförda och att lönelistorna har attesterats. Rutin finns för uppföljning av semesteruttag där såväl ansvarig chef som den centrala förvaltningen gör kontroller. Verifieringar har gjorts av ett urval av nämndens transak-

tioner. I ett fall har noterats en utbetald timlön där underlag inte har kunnat verifieras.

Den samlade bedömningen är att nämnden har en i huvudsak tillräcklig intern kontroll i lönehanteringen och att uppgifterna i löneredovisningen i allt väsentligt är aktuella, fullständiga och rättvisande. Bedömningen bygger på en helhetsbedömning av inbyggda kontroller, kontrollrutiner före och efter löneutbetalning samt resultat av registeranalys och verifiering.

Uppföljning av tidigare granskning

Revisionskontoret genomförde 2011 en granskning av stadsdelsnämndens persontransporter. Den sammanfattande bedömningen var att nämnden hade en svag intern kontroll när det gäller uppföljning och kontroll av kostnaderna för dessa transporter. Av nämndens yttrande framgick att åtgärder skulle vidtas för att stärka den interna kontrollen.

I revisionskontorets uppföljning under hösten har framkommit att nya rutiner är framtagna för kontroll av kostnaderna för persontransporter. Stadsdelsnämnden har under sommaren granskat fakturor från ett företag som tillhandahåller turbundna resor. Felaktiga faktureringar till ett belopp om 1,0 mnkr upptäcktes, och beloppet kommer att återkrävas. Nämnden beställer inte några nya resor från det aktuella företaget. Enligt uppgift har flera andra nämnder också gjort genomgångar och funnit feldebiteringar. Stadsdelsnämnd har därför fått besked från stadsledningskontoret att frågan om återkrav ska hanteras i ett gemensamt stadscentralt ärende.

4 Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Underlagen till årsbokslutet är i god ordning och posterna är i huvudsak väl dokumenterade.

Mervärdesskatt

Med hjälp av konsult har en granskning av nämndens hantering och redovisning av mervärdesskatt (moms) genomförts. Syftet med granskningen har varit att

bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig samt att redovisningen är fullständig och rättvisande.

Genomförd granskning visar att det vid nämnden inte finns aktuella anvisningar för hantering av moms, utan hänvisning görs till stadens övergripande information. Den interna kontrollplanen omfattar kontroll av momsredovisning för leasingkostnader och representation. Granskningen visar även att det löpande arbetet inkluderar ytterligare kontroller av momsredovisningen.

Ingående moms avseende den skattefria verksamheten och avdragsbegränsning för leasing har hanterats korrekt och ger en rättvisande bild. Granskningen visar dock att det finns brister i den interna kontrollen av ingående moms avseende representation. Dessutom saknas deltagare och syfte till flertalet kontrollerade representationsfakturer. *Utgående moms* hanteras korrekt och ger en rättvisande bild av redovisningen. Rutinen för *återsökning av särskild momskompensation* bedöms fungera tillfredsställande med tanke på att nya rutiner för kontroller och rättningar har införts.

Revisionskontorets samlade bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig och att redovisningen i allt väsentligt är rättvisande. Vi rekommenderar att momsredovisningen kontrolleras löpande och att information och utbildning avseende momsredovisning ges kontinuerligt.

Bilaga I

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten 2 Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och 3 Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas
<i>tillräcklig</i>	omgående

För avsnitt 4 Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

<i>Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande</i>
--

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Bilaga 2

Revisionsrapporter under perioden april 2012 – mars 2013

Samtliga rapporter finns tillgängliga på www.stockholm.se/revision

2012:3	Skolelevers ogiltiga frånvaro
2012:4	Stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas
2012:5	Bygglov
2012:6	Tryggheten i stadens parker
2012:7	Planering av kommunal service i stadsutvecklingsområden
2012:8	Uppföljning av verksamhet för personer med funktionsnedsättning
2012:9	Stadens trafiksäkerhetsprogram
2012:10	Uppföljningsgranskning av stadens upphandlingsverksamhet
2012:11	Granskning av e-tjänstprogrammet
2013:1	Intern kontroll i entreprenader och byggprojekt
2013:2	Samverkan mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende barn och unga med psykisk ohälsa
2013:3	Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen
2013:4	Beslutsprocesser och underlag inför införandet av gemensam IT-service, GS- IT
2013:5	Avvikelsehantering inom äldreomsorgen